

"Cum historia pro securitate!"

**SZEMERE BERTALAN
MAGYAR RENDVÉDELEM-TÖRTÉNETI
TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG**

☒ : H-1037 Budapest, Haránt utca 12.

☎ : (+36/06-1) 250-6199 ; @ : paradi.jozsef@gmail.com

Web: <http://www.szbmrtt.atw.hu>

A körlevelek megtalálhatók a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján

Tárgy: *Folyóiratszám ismertetés*

**KÖRLEVÉL
(2020-443)**

Tisztelt Tagtársaim kedves Szimpatizánsok!

Ezúton tájékoztatlak Benneteket arról, hogy a

Honvédségi Szemle, CXL.évf. (2021) 2. száma megjelent.

A XIX. századig visszanyúló, tiszteletre méltó múltú folyóirat, — melynek elődei a *Ludovica Akadémia Közlönye*, a *Magyar Katonai Közlöny*, a *Magyar Mars*, a *Magyar Katonai Szemle*, a *Honvéd*, a *Katonai Szemle*, a *Honvédelem* és az *Új Honvédségi Szemle* — a megszokott formátumban és rovatokkal került kiadásra.

A lap szerkesztőbizottsága — az elnök-főszerkesztővel és a szerkesztőbizottsági titkárral — 21 főből áll. A bizottsági tagok közül négy fő külföldi egyetem oktatója. A bizottság 15 tagja hivatásos katona. A tagok közül 16 fő Ph.D., két fő CSc., két fő DSc., egy fő pedig LLD. tudományos fokozattal rendelkezik. A szerkesztőbizottság egyik tagja prof. dr. SZAKÁLY Sándor DSc. egyben tudományos társaságunk tagja is.

A *Honvédségi Szemle* tagja az Európai Katonai Sajtószövetségnek. Belépett a nemzetközi DOI adatbázisba, így a folyóiratban publikált alkotások elérhetőek a DOI adatbázisában is. Emellett a folyóirat teljes terjedelemben olvasható a periodika honlapján:

<https://kiadvany.magyarhonvedseg.hu/index.php/honvszemle/issue/view/74>

Az öt rovatot tartalmazó számban 14 tanulmány, illetve cikk jelent meg 20 szerző tollából:

FÓKUSZBAN

Kádár Pál dandártábornok:

A pandémia kezelése mint a nemzeti ellenálló képesség „tesztje”

Porkoláb Imre ezredes – Hennel Sándor őrnagy – Hegedűs Ernő alezredes:

Modernizáció és innováció (1.)

Takács Attila vezérőrnagy – Szabóné Szabó Andrea alezredes – Tölli László ezredes:

A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének jövője a nemzeti tisztképzés modernizációjának tükrében

HADERŐSZERVEZÉS, -FEJLESZTÉS

Vikman László főhadnagy:

A művelettervezés jogi feladatai

Kása István ezredes:

A tábori tűzérelegységek tűzvezetési eljárásainak felülvizsgálata a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program tükrében

VEZETÉS, FELKÉSZÍTÉS

Dudás Éva százados:

A Bundeswehr vezetési filozófiája

Szabó Sándor őrnagy:

A kiképzési célok helye és szerepe a gyakorlatok tervezésekor és levezetésekor

Vártmann György alezredes:

Altisztszakképzés a Magyar Honvédség Altiszti Akadémián (2012–2020)

Stohl Róbert százados:

„Így neveld a sárkányodat!” – A Z generáció képzési és tanulási szokásairól

Jakkel Krisztián – Kerékgyártó Zsolt törzsőrmester – Varró Tibor:

Az angol katonai szaknyelv oktatása és módszertani elemei a honvéd középiskolákban

HADTÖRTÉNELEM

Szakály Sándor:

Tábormokból „templomszolga”

SZEMLE

Kenyeres Dénes ny. alezredes:

A különlegesek

Végh Ferenc ny. vezérezredes:

Nemzetközi szakirodalmi szemle

Gál Csaba ny. mk. ezredes:

Katonai és haditechnikai hírek, információk a nagyvilágból

A folyóirat tartalmas és színvonalas cikkeket közöl, ez jellemzi az érintett számot is. Tekintettel azonban tudományos társaságunk tagjainak és szimpatizánsainak az érdeklődési körére, megítélésem szerint két tanulmány tarthat számot az érdeklődésükre. Nevezetesen dr. HEGEDŰS Ernő Ph.D. alez. — dr. HENNEL Sándor Ph.D. örgy. (SZBMRTT tagok) — dr. PORKOLÁB Imre Ph.D. ezds. (a lap főszerkesztője) szerzői triász által készített „*Modernizáció és innováció.*” (DOI: 10.35926/HSZ.2021.2.2.) és dr. SZAKÁLY Sándor DSc. (SZBMRTT tag) szerző által létrehozott „*Tábormokból »templomszolga«.*” (DOI: 10.35926/HSZ.2021.2.11.) című tanulmány.

A szerzői triász által készített cikk megítélésem szerint elsősorban nem a tartalma, hanem a tudományos társaságunk tagjai közé tartozó két szerző személye okán tarthat számot az érdeklődésre. „A modernizáció és innováció.” című tanulmány ugyan nem történelmi témájú, de mindenképp érdekes témakört feszeget. A szerzők a struktúra, a technika és a metodika kapcsolatrendszerének a változásait, egymásra gyakorolt hatását vizsgálják a haditechnikai fejlesztések felgyorsult világában. A 36 jegyzetben a tanulmány készítői 23 alkotó szerzőségével létrehozott 26 publikációra és egy HM

utasításra hivatkoznak. A folyóirat a hivatkozások rögzítésének meglehetősen illogikus formáját valósítja meg. A jegyzetapparátusban ugyanis a hivatkozott művek teljes bibliográfiai adatsorát közlik, úgy mint a „Felhasznált irodalom” című jegyzékben. A hivatkozott művek bibliográfiai adatait dupla közlésének semmi értelme. A jegyzetekben elégséges volna csupán a hivatkozott művek bibliográfiai adatainak a rövidítéseit feltüntetni a hivatkozott oldalak jelölésével. Egyébként pedig a „Felhasznált irodalom” című jegyzékben szerepel olyan — PEREZ Carlotta szerzőségével készített angol nyelvű — mű, amely nem található a jegyzékben. A „Felhasznált irodalom” című jegyzék nélkülözi az ott feltüntetett kiadványok szakrendi besorolását. furcsa módon az egyetemi jegyzet, az akadémiai doktori értekezés, a lexikon, a tudományos szakkönyvek és a folyóiratokban közölt tanulmányok szakrendi besorolás nélkül csak abc-sorrendbe szedve szerepelnek a jegyzékben. A jegyzetapparátus illogikus rögzítésétől eltekintve azonban a tanulmány érdekes és hasznos információkat tartalmaz, illetve lényeges tendenciákra hívja fel a figyelmet. A szerkesztőség a folyóirat következő számában ígéri a tanulmány második, befejező részének a közlését.

A SZAKÁLY Sándor szerzőségével készített „*Tábornokból »templomszolgá». Vitéz Vattay Antal (1891-1966.) altábornagy életútjának rövid vázlat.*” című tanulmány vitéz VATTAY Antal — 1929-ig WETTER Antal — (Sopron 1891. VIII. 13. – Budapest 1966. XI. 2.) altbgy. katonai karrierjét mutatja be. VATTAY életútja egy tehetséges katona szépen ívelő pályafutása volt, amely szomorú véget ért. VATTAY ugyan a nyugati hatalmak hadseregeinek a hadifogságába került a II. világháború végén, azonban viszsztatért Magyarországra. Itthon nyugdíjazás, majd az ÁVH gyötrelmei vártak rá. Rangjától, vagyonától megfosztva az egyik budapesti plébániahivatal kegyelemkenyerén tengődve élt 1966-ig, amikor a kialakuló gégerákja következtében elhunyt. Családja kezdeményezésére 2001-ben rehabilitálták, 2018-ban pedig a Magyar Honvédség 2. Területi Ezrede felvette a nevét. Így nyerte vissza holtában az a magyar katona a becsületét, aki az I. világháború alatt az olasz, az orosz és a román fronton, majd a II. világháború harcaiban az orosz fronton hazáját becsülettel szolgálva harcolt, békében pedig munkájával hazája védelmi képességeit gyarapítva a magyar haderő jobbításán fáradozott.

A nyolc oldal terjedelmű tanulmány 36 jegyzetet tartalmaz. A szerző a Hadtörténelmi Levéltár anyagában, az Országos Széchényi Könyvtár gyászjelentés gyűjteményében található iratokra, valamint magánkézben fellelhető korabeli dokumentumokra, továbbá korabeli periodikák közléseire, kortárs visszaemlékezésekre és nem utolsó sorban történelmi feldolgozásokra hivatkozott művében.

A tanulmány tartalmán, stílusán, jegyzetapparátusán érezhető, hogy a szerző több évtizedes kutató múlttal rendelkezik, amely nyomán több új tudományos eredménnyel gazdagította nemzeti történelmünket a két világháború közötti magyar haderő története, azon belül a katonai elit témakör tekintetében. Nem csupán azért üdítő SZAKÁLY Sándor cikkét tanulmányozni, mert azt a szerző olvasmányos formában és számos kevésbé ismert információt közölve hozta létre. Az írásmű részleteiben és egészében is érezhető, hogy a szerző nem valamilyen favorizált világnézethez tapadó dogma igazolását kívánja elősegíteni, hanem a történelmi valóságot, az igazságot és csakis az igazságot kívánja közkinccsé tenni.

E tartalmában és etikai felfogásában is példamutató írásművel nem áll összhangban az a gyakorlat, ahogyan a folyóirat szerkesztősége a hivatkozásokat kezeli. A levéltári forrásokra, az országos gyűjteményekre és a magánkézben fellelhető korabeli dokumentumokra való hivatkozások — amelyek a hivatkozások mintegy 1/3-át alkotják — a „Felhasznált irodalom” című jegyzékből hiányoznak.

Álláspontom szerint minden mű esetében — a történelmi feldolgozások tekintetében pedig különösen — visszatetsző az, hogy a szerzői hivatkozások egy része kimarad a „Felhasznált irodalom” jegyzékből, amelynek az elnevezése is téves, hiszen annak „Forrás- és irodalomjegyzék”-nek kellene lennie. De ha már ilyen „faramuci” nevet találtak az illetékesek e jegyzéknek, akkor legalább tágan kellene értelmezni annak a tartalmát. Ez a szűkkörű értelmezés ugyanis méltatlan a kiadó szervezethez, a folyóirat múltjához, a feldolgozott személyhez, a szerzőhöz, arról nem is beszélve, hogy az olvasók is többet érdemelnének.

Összességében elmondható, hogy tudományos társaságunk tagjainak szerzőségével készült írásművek megítélésem szerint jól illeszkednek a lap profiljába, olyan színvonalas alkotások, amelyek hozzájárulnak a periodika tekintélyének a gyarapításához.

A szám tartalmaz egy könyvismertetőt is. KENYERES Dénes „*A különlegesek.*” című írásában tájékoztatja az olvasóközönséget BODOROCZKI János „*A különlegesek Különleges harcéljárások, művelti erők a magyar történelemben és a modern hadviselésében.*” Budapest, 2019, Zrínyi. 108 p. HU-ISBN 978-963-32-7697-6. kiadványban foglaltakról. A kötet a honfoglalástól kezdődően napjainkig tekintí át a magyar haderőben különböző korokban, különböző formákban ugyan, de mindvégig jelen lévő különleges erőket, amelyeknek a harcéljárása különleges volt és az ellenség számára mindig meglepetést okoztak. A szerző írásában bemutatja ezen erők szervezetét, felszerelését, kiképzésüket stb.

Végezetül ezúton tájékoztatom a körlevél olvasóit arról, hogy a körlevélben ismertetett írásművek társasági tagsággal rendelkező szerzőinek a tollából milyen alkotások jelentek meg társasági kiadványainkban. Azok, akik a szerzők teljes munkásságára kíváncsiak a Magyar Tudományos Akadémia által működtetett Magyar Tudományos Művek Tára honlapján érhetik el ezen információt.

Dr. HEGEDŰS Ernő Ph.D., dr. HENNEL Sándor Ph.D. és dr. SZAKÁLY Sándor DSc. szerzőknek a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság kiadványaiban publikált írásai:

Dr. HEGEDŰS Ernő Ph.D., alez. adjunktus

1990 óta tudományos társaságunk tagja. Rendvédelem-történetért kiténtetése: 2001 ¶, 2002 ✖, 2005 ⚡, 2009 ✨, 2015 ☀

Disszertációja: (2009) *A légi deszantok fejlődése a második világháborúban és hatása napjaink légi gépesítési törekvéseire.*

- A koronaörzés történetének egyházi és bizalmi korszaka (1000-1464).

Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) XII.évf.(2007) 15.sz. 59-66.p.

- Azonos típusú repülőeszközök alkalmazása rendvédelmi és honvédelmi célokra.

Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) XV.évf. (2008) 18.sz. 20-28.p.

- TURCSÁNYI Károly társszerzőségével: Légideszant alakulatok rendvédelmi szerepkörben. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XVI.évf. (2009) 19.sz. 123-129.p.
- TURCSÁNYI Károly társszerzőségével: Airborne troops in the context of public security. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XVI.évf. (2009) 19.sz. 130-136.p.
- TURCSÁNYI Károly társszerzőségével: A magyar és a szovjet légideszant- és légiszállító csapatok tevékenysége az 1956-os forradalomban. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XVII.évf. (2009) 20.sz. 120-128.p.
- Katonai erők rendvédelmi szerepkörben. Légideszant alakulatok a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni harcban. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XVIII.évf. (2010) 21.sz. 43-53.p.
- Terozrelháritó erők szervezése a rendvédelmi szervezeteknél és a légideszant csapatoknál. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XIX.évf. (2010) 22.sz. 55-59.p.
- A Magyar Királyi Csendőrség harc- és gépjárművei. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXIII.évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 89-100.p.
- FRÖCHLICH Dávid társszerzőségével: Katonai erők rendvédelmi szerepkörben. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXIII.évf. (2013) 31-32-33-34.sz. 55-62.p.
- FRÖCHLICH Dávid társszerzőségével: Forgópisztolyok a honvéd lovasságnál és a Magyar Királyi Csendőrség lovas szervezeti elemeinél. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 43-50.p.
- A Magyar Királyi Csendőrség harc- és gépjárművei. [A tanulmány először megjelent *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIII.évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 89-100.p.
- In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar Csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar Rendvédelem-történeti tanulmányok, 1/ HU-ISSN 2415-9875.

Dr. HENNEL Sándor Ph.D., őrgy.

2013 óta tudományos társaságunk tagja. Rendvédelem-történetért kitüntetései: 2002 , 2019 ,

Disszertációja: (2018) *Állami és polgári felhasználású többfeladatú könnyű repülőgép koncepciója*.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság kiadványaiban még nem jelent meg írása.

Prof. dr. SZAKÁLY Sándor mag., DSc.

Az alapítás óta tudományos társaságunk tagja. Rendvédelem-történetért kitüntetései: 1999 , 2002 , 2006 , 2009 , 2012 , 2015 , 2015

Disszertációi:

(1988) bölcsészdoktori: *Magyar tábort csendőrség 1938-1944*.

(1990) CSc.: *A magyar katonai elit 1938-1945*.

(2006) DSc.: *A magyar katonai felső vezetés 1938-1945. Lexikon és adattár*.

- Néhány gondolat a volt Magyar Királyi Csendőrségről.

Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) I.évf.(1991) 1.sz. 38-44.p.

- A két világháború közötti rendvédelmi szervek tevékenységének néhány jellemzője.
Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) II.évf.(1992) 3.sz. 29-34.p.
 - A Magyar Királyi Csendőrség, az első központosított magyar közbiztonsági őrtestület.
Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) III.évf.(1993) 4.sz. 51-58.p.
 - Az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregének tábori csendőrsége.
Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) IV.évf.(1994) 5.sz. 55-58.p.
 - Egy életút vázlata Osváth László.
Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) IV.évf.(1994) 5.sz. 92-95.p.
 - A Magyar Királyi Csendőrség 1919-1941.
Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) V.évf.(1995) 6.sz. 122-129.p.
 - A Magyar Királyi Csendőrség 1919-1941.
Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) VII.évf.(1997) 8.sz. 95-102.p.
 - Akik a Magyar Királyi Csendőrséget — 1938 és 1945 között — vezették.
Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) XXI.évf. (2011) 24.sz. 136-154.p.
 - A Magyar Királyi Csendőrség 1881-1945. 85-98.p.
In PARÁDI József — SZAKÁLY Sándor — SZIGETVÁRI Oszkár — ZÉTÉNYI Zsolt: *Nyomozati utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára*. Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, 401 p. HU-ISBN 978 615 80 3094 6. /Magyar Rendvédelem-történet hagyatéka, 2./ HU-ISSN 2064-4728.
 - A Magyar Királyi Csendőrség felügyelői 1919-1945. 161-176.p.
In PARÁDI Ákos et al. (szerk.): *Ünnepi tanulmányok PARÁDI József 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, 218 p. HU-ISBN 978 963 89 8289 6. /Salutem, 2./ HU-ISSN 2416-2078.
 - A magyar katonai hírszerzés és kémelhárítás 1918-1921. 145-160.p.
In PARÁDI József et al. (szerk.): *Ünnepi parergák MEZEY Barna 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, 199 p. HU-ISBN 978 615 80 3096 0. /Salutem, 5./ HU-ISSN 2416-2078.
 - Az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregének tábori csendőrsége. 237-242.p.
[A tanulmány először megjelent *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXI.évf. (2011) 24.sz. 136-153.p.]
 - In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar Csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar Rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.
 - Az önálló magyar katonai hírszerzés és kémelhárítás létrehozása 1918-1922.
In BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági szervezetei*. Budapest, 2014, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, 399 p. HU-ISBN 978 963 89 8280 3.
- Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, 401 p. HU-ISBN 978 615 80 3094 6. /Magyar Rendvédelem-történet hagyatéka, 2./ HU-ISSN 2064-4728.

A magyar rendvédelem-történet művelése érdekében kifejtett tevékenységekhez további sikereket kívánok!

Budapest, 2021. V. 18.

Dr. PARÁDI József
a társaság elnöke